

Reportáž z pražské mise Boží církve

CÍRKEV BOHA OTCE A BOHYNĚ MATKY

Helena Exnerová

Při návštěvě pražské pobočky Boží církve¹ jsem byla spolu se dvěma kolegy zdvořile přivítána tříčlenným výborem. Před vstupem do bytu, který slouží jako modlitební i správní středisko Boží církve, jsme si po korejském způsobu zuli boty a vyměnili si úklony. Pak už jsme byli pozváni do skromné a čistě zařízené Konferenční místnosti, kde jsme si vyslechli první z cyklu přednášek, jež musí absolvovat každý zájemce dříve, než je pokřtěn a smí se účastnit obřadů.²

Náplň přednášek je zřejmě dána vnitřními regulami, neboť v momentě, kdy nám bylo sděleno, co nám mělo být sděleno, bylo celé setkání poměrně rychle ukončeno a odpovědi na otázky, které sahalo za hranice přednášky, byly velmi stručné.

Vznik a působení

Název *World Mission Society Church Of God* (dále jen Boží církev),³ si společenství vybralo podle verše z novozákonního 1. listu Korintským (1, 2), neboť je to „jméno církve ustanovené Ježíšem“.⁴ Boží církev vznikla jako pokračovatelka církve *Witnesses of Jesus Church of God*, kterou založil v Jižní Koreji v roce 1964 Ahn Sahng-hong (1918-1985). Ahn Sahng-hong se narodil do buddhistické rodiny, konvertoval však ve 40. letech k adventistům sedmého dne. Z jejich společenství byl v roce 1962 exkomunikován.

V roce 1958 si vzal za ženu Hwang Wonsun (1923–2008), s níž založil *Witnesses of Jesus Church of God*, ve které měli status nebeské dvojice. Po smrti zakladatelů se rozdělila na dvě frakce: Boží církev⁵ a *New Covenant Passover Church of God*⁶ (NCPCOG). A zatímco NCPCOG zůstala jen jednou ze skupin v pestrém poli jihokorejské zbožnosti, Boží církev realizuje misijní činnost po sto sedmdesáti pěti zemích světa. K roku 2012 bylo napočítáno údajně 1,6 milionu registrovaných členů s 2 200 modlitebními prostory.⁷

V České republice Boží církev působí zatím krátce, od roku 2011 – a to ještě ne zcela soustavně. Zatím nepořádala žádné veřejné misijní akce (její členové pouze někdy oslovují chodce v okolí pražské Filosofické fakulty),⁸ a tak je téměř neznámá. Přesto si zaslouží pozornost pro

svou podivuhodnou teologii a náboženskou syntézu, s níž pracuje, i pro poměrně velký počet příznivců ve světě.

Charakteristika společenství

Jižní Korea byla intenzivně evangelizována pentekostálními misionáři od roku 1884 a křesťanství se v ní v této evangelikální podobě dobře uchytilo. V roce 1989 se k protestantství hlásilo deset milionů (přibližně jedna čtvrtina) Jihokorejců.⁹ Také Boží církev z evangelikálního křesťanství vychází. Jsou v ní přítomny ale i prvky tradiční korejské spirituality, silné mileniální očekávání a zvláště svérázná teologie jejího zakladatele. Typicky evangelikální důraz na Bibli a její doslovné čtení se v Církvě boží projevil odlišně než v naprosté většině evangelikálních církví, např. svěcením soboty, zahalováním žen při modlitbách či svěcením židovských svátků (Velikonoce a Vánoce Boží církve odmítá jako pohanský kult „slunečního boha“). Církev také není viditelně pentekostální v té podobě, jaká

je v Jižní Koreji již dobře etablována.¹⁰ Chybí třeba typicky pentekostální důraz na „vylití Ducha svatého“, při modlitbě se členové Boží církve nemodlí halasně, s rukama nad hlavou ani v neznámých (andělských) jazycích. Hlasitým „amen“ sice potvrzují kázání podobně jako pentekostalisté,¹¹

ale modlí se v pozici, kterou známe např. z katolického prostředí.

V Jižní Koreji zabydlené křesťanství evangelikálního rázu nemělo nikdy problémem skloubit protestantskou morálku s tradičními konfuciánskými důrazy ve společenském chování (jako laskavost žen či spravedlnost ji) nebo s tradicí vštěpující úctu k rodičům.¹² Poslušnost vůči Bohu Otci se u jihokorejských evangelikálů někdy odráží i v poslušnosti úctě a lásce vůči lidským učitelům, kteří tak vstupují do role „nebeských rodičů“. Takovou roli mají „praví rodiče“ Sun Mjung Mun a Hak Ča Han Munová v Církvě sjednocení,¹³ dobře známé i u nás, a tuto roli nacházíme i v Církvě boží.

Teologie

Boží církev opírá svou antropologii o interpretaci knihy Genesis (1, 27), kde je psáno, že „Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem“. A protože „jako muže a ženu je stvořil“ (tamtéž), musel podle Boží církve existovat i božský pravzor – Bůh Otec a Bohyně Matka, což podle nich dokládá i hebrejské slovo pro Boha: „Elo-

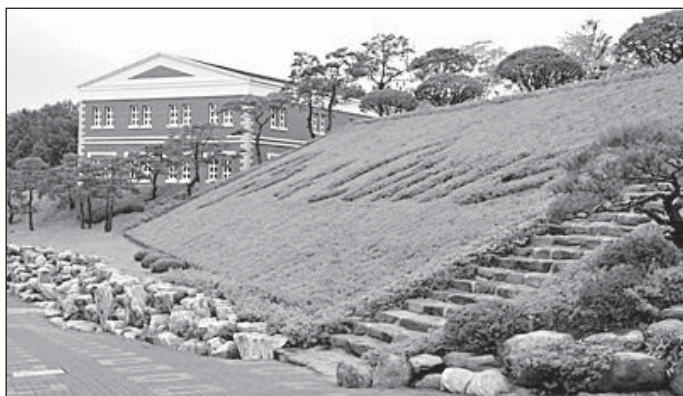

Ahn Sahng-hong .

Fotografie členů české pobočky Boží církve z roku 2012.

Zdroj: <http://english.watv.org>.

Jedno z učilišť a školicích center: Teologický institut Boží církve.
Zdroj: <http://www.wmcts.org>.

him“ (אֱלֹהִים), což je plurál od slova „Eloah“ (אֱלֹהַי) – „Bůh“.

Námítka, že pokud by Hebrejci mysleli slovem „Elohim“ božský pár, utvořili by pravděpodobně duál (který by asi zněl „Elohajim“), není reflektována. Zároveň slovo „Elohim“ nelze podle Boží církve interpretovat jako osoby křesťanské Trojice, protože tím pádem by měli existovat tři typy lidí: lidé jako Bůh, jako Syn a jako Duch svatý.¹⁴ Z faktu, že existují pouze dvě pohlaví, pro příslušníky Boží církve vyplývá, že „Elohim“ je souhrnné označení pro Boha a Bohyni.¹⁵ Teologie Boží církve tedy oproti tradičnímu křesťanství ruší trinitaritu Boha a navíc k němu přidává do páru Bohyni Matku.

Manifestace tohoto jedného Boha se projeví v lidských dějinách, které Boží církve v souladu s učením Jáchyma z Fiore člení na věk Boha Otce, věk Boha Syna a věk Ducha svatého. První věk je obdobím vlády starozákonního Boha Otce. Členové Boží církve jej nazývají „Jehovah“ a dopouštějí se tím stejné vokalizační chyby jako například svědkové Jehovovi. Tento věk Jehovy končí prvním příchodem Krista. Druhý věk končí chmurným obdobím, v němž „se nenajde nikdo, kdo by věřil.“ Tehdy přijde na zem Ježíš podruhé v podobě Ducha svatého a s ním také ona božská Matka z počátku stvoření. Ježíš rozlomí pečeť a otevře knihu (podle novozákonního Zjevení Janova 5, 2–9), což znamená, že učiní Bibli srozumitelnou. Pak bude s Bohyní Matkou společně vyučovat pravému evangelium, než Bůh sežehne zem plameny (podle prorocství Izajáše 9, 18) a začne poslední soud nad lidmi. Biblické události druhé-

Jang Gil-ja.

ho příchodu Ježíše Krista a posledního soudu tedy neproběhnou naráz, ale mezi těmito dvěma momenty bude mít lidstvo ještě čas k přijetí pravé víry a k nápravě.

Kristus Ansanghong

Jelikož Boží církve chápe sebe samu jako jedinou křesťanskou církev, je zřejmé, že Ježíš již na zem sestoupil a učení Boží církve předal. A protože k tomuto sestupu má podle Matoušova evangelia (24, 27) dojít na východě (tedy v Jižní Koreji), nepřekvapí, že inkarnovaným Ježíšem je zakladatel Boží církve Ahn Sahng-hong, prezdívaný *Kristus Ansanghong*.¹⁶

Právě kvůli sporu o Ahn Sahng-hongovu boží přirozenost se církve *Witnesses of Jesus Church of God* v roce 2008 rozštěpila (došlo k tomu po smrti druhé ze zakladatelských postav, Ahn Sahng-hongovy manželky Hwang Wonsun). NCPCOG zastává názor, že Ahn Sahng-hong není Ježíš,¹⁷ ale pouze duchovní učitel. Paní Jang Gil-ja (*1943), jež se stala hlavou Boží církve, naopak Ahn Sahng-honga uctívá jako Krista. Sama se nechává ztotožňovat s nevěstou Ježíše Krista (podle Zjevení), novým či nebeským Jeruzalémem (podle Zjevení a listu Galatským) a Bohyní Matkou.¹⁸

O Marii, matce Ježíšově, mluví členové Boží církve naopak s despektem, takže se zdá, že další ženská postava nemá v církvi místo.

Konec světa a misie

Jelikož podle Boží církve žijeme na prahu konce dějin, dá se kdykoli očekávat vzplanutí mileniálního očekávání. Sám Ahn Sahng-hong ostatně vyhlásil dva konce světa: první měl přijít v roce 1967, druhý, jehož se už nedožil, v roce 1988.¹⁹ Po převzetí pozice duchovní autority se paní Jang Gil-ja a s ní ani celá Boží církve již k datu konce světa nevyjadřují. Uvádějí, že Bible toto datum nestanovuje, a nemá tedy smysl po něm pátrat. Právě vědomí brzkého – byť ne přesně stanoveného – konce času, přítomnost živou-

cího důkazu druhého Kristova příchodu a možnost spasit v této neopakovatelné době lidstvo před poslední žní, dává celé Boží církvi silný aktivující impuls, který pudí její členy k misii. Úspěchu veřejného působení napomáhá i to, že Boží církve se angažuje v charitativní činnosti v Jižní Koreji. Založila dobrovolnickou organizaci *Good Samaritain Movement*,²⁰ angažuje se v ochraně přírody, životního prostředí i dárcovství krve.²¹ Sama Jang Gil-ja je představitelkou charitativní organizace *We love U foundation*.²² ■

Poznámky

- 1 Návštěva se uskutečnila 28. března 2015.
- 2 Miriam Löwensteinová, „Korejská ‚Boží církve‘“, in *A2* [online], č. 29, 2007, [cit. 2015-04-13], dostupné z: <http://www.advojka.cz/archiv/2007/29/korejska-bozi-cirkev>.
- 3 Nejedná se o ‚Církev Boží‘ (Zdeněk Vojtíšek, ‚Sme prostě křesťané, in *Dingir* 4 (1), 2001, str. 4–5). Tato církve v České republice v současnosti působí již jen v Litomyšli pod názvem Křesťané z Litomyšle.
- 4 *Boží církve* [online], nahráno 12. září 2012, [cit. 2015-04-13], dostupné z: <https://youtu.be/U8gAJAUm1-w?t=14s>.
- 5 Zkratku WMSCOG; prezentace církve je dostupná na: <http://english.watv.org>.
- 6 Stránky organizace: <http://www.ncpcog.com>.
- 7 *Church status* [online], v <http://english.watv.org/mision/worldwide.asp>.
- 8 K počinající misii odkazoval *Dingir* 16 (2), 2013, na druhé straně obálky.
- 9 Andrew E. Kim, ‚Korean religious culture and its affinity to Christianity: The rise of protestant Christianity in South Korea‘, in *Sociology of Religion*, 61, 2000, 117–133.
- 10 Allan Anderson, ‚Spreading Fires: The globalization of Pentecostalism in the Twentieth Century‘, in *International Bulletin of Missionary Research* (2007), s. 9.
- 11 Löwensteinová, ‚Korejská ‚Boží církve‘...‘
- 12 Andrew E. Kim, ‚Korean religious culture and its affinity to Christianity‘, in *Sociology of Religion*, 117–133.
- 13 Viz např. Martin Kořínek, Exkurze na onen svět, in *Dingir* 7 (4), 2004, str. 117–118.
- 14 *Truth of life: God Elohim* [online], [cit. 2015-04-13], dostupné z: <http://english.watv.org>.
- 15 *Truth of life: Heavenly mother* [online], [cit. 2015-04-13], dostupné z: http://english.watv.org/truth/truth_life/content_mother.asp.
- 16 *Truth of life: The Second Coming Christ* [online], [cit. 2015-04-13], dostupné z: http://english.watv.org/truth/truth_life/content_secondcoming.asp.
- 17 The True WMSCOG [online], vytvořeno 13. 04. 2015, [cit. 2015-04-13], [http://www.thetruewmscog.com/tag/new-covenant-passover-church-of-god/#.VR0KyeFm\]Cs](http://www.thetruewmscog.com/tag/new-covenant-passover-church-of-god/#.VR0KyeFm]Cs).
- 18 *Encountering the Cult of Ahnsahngong*, [online], vytvořeno 7. 7. 2011, [cit. 2015-04-13], dostupné z: <http://encountering-ahnsahngong.blogspot.cz/2011/07/news-and-challenge.html>.
- 19 *Carm: Cristian Apologetics and Research Ministry* [online], [cit. 2015-04-13], <https://carm.org/world-mission-society-church-of-god>.
- 20 Stránky organizace: <http://www.goodsamaritanmovement.org>.
- 21 Přehled všech ocenění dostupných z: <http://english.watv.org/awards/index.asp>.
- 22 Stránky nadace: <http://eng.weloveu.or.kr/intro/welcome01.asp>.

Bc. Helena Exnerová (*1989) vystudovala religionistiku na FF UK. V současné době dokončuje magisterské studium religionistiky na HTF UK. Zaměřuje se na studium nových náboženských hnutí, pentekostálního křesťanství a problematiku charismatické autority.